

Stanovisko Výboru regionů k Zelené knize o energetické účinnosti aneb Méně znamená více

(2006/C 192/03)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na Zelenou knihu o energetické účinnosti, KOM(2005) 265 v konečném znění;**s ohledem na** rozhodnutí Evropské komise ze 7. června 2005 konzultovat tuto problematiku s Výborem regionů, v souladu s prvním odstavcem článku 265 Smlouvy o založení Evropského společenství;**s ohledem na** rozhodnutí svého předsedy ze dne 16. listopadu 2005 pověřit Komisi pro trvale udržitelný rozvoj vypracováním stanoviska k tomuto tématu;**s ohledem na** své stanovisko ze 17. června 2004 k Návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o koncové energetické účinnosti a o energetických službách, KOM(2003) 739 v konečném znění (*) – 2003/0300 (COD) – CdR 92/2004 fin (1);**s ohledem na** své stanovisko z 20. listopadu 2002 k Návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o přijetí víceletého akčního programu v oblasti energetiky: program „Inteligentní energie-Evropa“ (2003 – 2006), KOM(2002) -162 v konečném znění (*) – 2002/0082 COD – CdR 187/2002 fin (2);**s ohledem na** své stanovisko z 15. listopadu 2001 k zelené knize Komise „Směrem k evropské strategii pro bezpečnost dodávek energie“, KOM(2000) 769 v konečném znění (*) – CdR 38/2001 (3);**s ohledem na** své stanovisko z 15. listopadu 2001 k Návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o účinnosti energie v budovách, KOM(2001) 226 v konečném znění (*) – 2001/0098 (COD) – CdR 202/2001 fin (4);**s ohledem na** své stanovisko z 13. prosince 2000 ke Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o akčním plánu na zlepšení energetické účinnosti v Evropském společenství, KOM(2000) 247 v konečném znění (*) – CdR 270/2000 (5);**s ohledem na** svůj návrh stanoviska (CdR 216/2005 rev. 1) přijatý dne 1. prosince 2005 Komisí pro udržitelný rozvoj (zpravodaj: pan VÖGERLE, místopředseda Svazu obcí Rakouska (Rakousko/SES));**přijal toto stanovisko jednomyslně na 63. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2006 (jednání ze dne 16. února).****1. Názory Výboru regionů**

v Bulharsku. Na základě Zelené knihy o energetické účinnosti je možné celkově snížit závislost na ropě a zemním plynu, a v souvislosti s tím nechat vzniknout evropský akční plán;

Výbor regionů

1.1 **vítá** na základě současných trendů, podle kterých se očekává, že spotřeba energie v Evropě vzroste během příštích 15 let až o 10 %, zelenou knihu Evropské komise, jakož i iniciativy ke zvyšování energetické účinnosti obecně;

1.2 **zdůrazňuje** mimořádný význam energetické účinnosti, zejména vzhledem k současné krizi na trhu s plynem. Musí dojít k diverzifikaci dodávky energie v Evropě, aby se minimalizovaly závislosti, jež se nyní projevují na Ukrajině nebo

1.3 **vítá** zohledňování opatření na všech potenciálních úrovních jejich provádění (EU, národní, regionální, místní) a **upomíná** dodržování zásady subsidiarity při jejich provádění;

1.4 **si je vědom**, že energetická účinnost významně přispívá ke všem třem důležitým cílům energetické politiky, totiž k zabezpečení zásobování energií, k ochraně životního prostředí a klimatu, jakož i ke konkurenceschopnosti;

1.5 **zdůrazňuje** rovněž významný sociální rozměr opatření v oblasti energetické účinnosti, která obsahují vytváření a zajištění pracovních míst v místě i v regionu a chrání spotřebitele před neúnosnými výdaji za spotřebovanou energii;

(*) Není k dispozici v češtině.

(1) Úř. věst. C 318, 22.12.2004, s. 19

(2) Úř. věst. C 73, 26.3.2003, s. 41

(3) Úř. věst. C 107, 3.5.2002, s. 13

(4) Úř. věst. C 107, 3.5.2002, s. 76

(5) Úř. věst. C 144, 16.5.2001, s. 17

1.6 **poukazuje na to**, že při tvorbě dalších předpisů o energetické účinnosti, které musí členské státy dodržovat, se nesmí postupovat uspěchaně. Jak udává sama zelená kniha, již dnes existuje velké množství platných zákonů resp. opatření EU k energetické účinnosti nacházejících se ve stádiu příprav, u kterých se z časových důvodů požadovaný účinek zatím nedostavil resp. která musí být nejdříve teprve zavedena. Zde je třeba zmínit kupříkladu směrnici o budovách, směrnici o kogeneraci elektřiny a tepla, směrnici o obchodování s emisemi nebo směrnici o koncové energetické účinnosti;

1.7 **upozorňuje na to**, že v mnoha členských státech a regionech již existují strategické plány a akční programy s podobnými cíli nebo dopady, jaké požaduje zelená kniha. Jako příklad lze uvést strategie k ochraně klimatu (od ratifikace Kjótského protokolu), alokační plány (v rámci obchodování s emisemi) a snižování látek znečišťujících ovzduší (v rámci směrnice o národních emisních stropích pro některé látky znečišťující ovzduší – směrnice NEC). Ze střednědobého hlediska se proto důraz neklade na nové plány efektivnosti, nýbrž na důsledné provádění stávajících plánů.

Zkušenosti s prováděním těchto plánů ukazují, že jde často o opatření, o jejichž provádění může být často rozhodnuto rychle, ale účinek se dostaví teprve za delší dobu;

1.8 **odkazuje na** četné iniciativy místní a regionální úrovně v oblastech energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie, jejichž výsledky jsou dostupné veřejnosti na četných internetových stránkách. Pro ilustraci se uvádí odkaz na sbírku příkladů dobré praxe z celé Evropy na internetových stránkách ManagEnergy und Energie Cités⁽⁶⁾;

1.9 **si je vědom**, že zvyšování energetické účinnosti je politikou drobných krůčků. Tyto malé krůčky dělají ve velké míře místní a regionální úrovně, které díky své blízkosti občanům mají důležitou úlohu ve zvyšování povědomí;

1.10 **kriticky poukazuje na to**, že evropské cíle liberalizace trhů s energií (zvyšováním konkurence snížit ceny) a energetické účinnosti lze jen velmi obtížně spojit. Klesající ceny nestimulují účinné využívání energie. Kromě toho je z důvodu nevyhovujícího investičního prostředí zpožděna inovace parku elektráren;

1.11 **považuje** opatření ve prospěch politiky utvářené poptávkou na liberalizovaném trhu s energií za smysluplné. To rovněž znamená zahrnout do spotřebitelské ceny ekologické náklady a zajistit rovný přístup k rozvodné síti. Strategie ke zvyšování energetické účinnosti hraje ústřední roli tam, kde je třeba vytvořit protíváhu k současné politice na straně nabídky.

2. Doporučení Výboru regionů

2.1 **požaduje**, aby se v případě rozhodnutí ve prospěch zavedení plánů energetické účinnosti tyto koncipovaly jako

pětileté plány maximálně s dvěma hodnoceními. Každoročně vypracováváné plány a roční hodnocení neukazují v praxi žádné uspokojující výsledky, a proto nejsou smysluplné (otázka 3);

2.2 **zejména zdůrazňuje**, že při stanovení opatření se musí bezpodmínečně zohlednit rozdíly mezi jednotlivými členskými státy, pokud jde o již učiněné kroky a o možnosti, a každému opatření musí předcházet analýza nákladů a výnosů;

2.3 **odmítá** stanovení absolutních cílů ke zvýšení účinnosti. Musí se totiž zamezit situaci, že vzniknou konkurenční výhody pro ty členské státy, které s energií doposud zacházely méně svědomitě. Členské státy, které již sáhly k úsporným opatřením nebo začaly používat obzvláště účinné technologie, mají méně možností k dalšímu zvyšování účinnosti a byly by při uskutečňování absolutních cílů jasně v nevýhodě;

2.4 **souhlasí** namísto toho se systémem odborného posuzování, který na základě analýzy rozdílných klimatických podmínek a již učiněných kroků v oblasti energetické účinnosti navrhuje národní cíle energetické účinnosti pro každý členský stát. Tyto národní cíle by se mohly stát součástí definice evropských norem a umožnily by tak zohlednění národních podmínek, jakož i spravedlivé započtení již učiněných kroků;

2.5 **je toho názoru**, že mechanismus obchodování s emisemi musí fungovat tak, aby elektrárny po rozumně dlouhém přechodném období v rámci alokačního plánu obdržely jen takový počet emisních certifikátů, který bude odpovídat výrobě plánovaného množství elektrického proudu a tepla v tepelné paroplynové elektrárně založené na kogeneraci. To by byl jasný signál cíli zvyšování energetické účinnosti při výrobě elektřiny (otázka 13);

2.6 **navrhuje**, aby se přemýšlelo o propočtu emisních certifikátů pro průmysl provedeném podobným způsobem. Každý průmyslový podnik by obdržel pouze tolik emisních certifikátů, který bude odpovídat výrobě plánovaného množství výrobků v podniku s nejvyšším standardem energetické účinnosti. Takové opatření by znamenalo přesunutí nákladů v souladu se zásadou původce a mělo by za následek velkou úsporu energie a CO₂ (otázka 2);

2.7 **požaduje** přípustnost státních podpor na opatření podporující inovace životního prostředí a zlepšení produktivity za účelem zvýšení energetické účinnosti. Tyto podpory by mohly být na jedné straně koncipovány jako investiční podpory, které by osvobodzovaly od ohlašovací povinnosti podpory pro inovační technologie v oblasti energetické účinnosti. Na druhé straně by energetická účinnost měla být zohledňována jako obecné kritérium pro podpory v oblasti ochrany

⁽⁶⁾ <http://www.managenergy.net/gp.html>
<http://www.energie-cites.org/page.php?lang=en&dir=3&cat=3&sub=3>

životního prostředí, protože ty se používají zejména na místní a regionální úrovni. **Souhlasí** zejména s hromadným poskytováním podpor na zvýšení energetické účinnosti, alespoň však s dostatečně vysokými limity, aby se zmenšila administrativní náročnost a případné zpoždění při realizaci podobných projektů (otázka 5);

2.8 **podporuje** zohledňování kritérií energetické účinnosti v oblasti zadávání veřejných zakázek na všech úrovních (EU, národní, regionální, místní). Vzhledem k 16 % podílu na HDP Evropské unie by zvýšenou poptávkou po účinných přístrojích, vozidlech, budovách atd. mohla vzniknout silná pobídka pro průmysl k výzkumu popř. ke zlevňování takovýchto výrobků. S ohledem na ekologická kritéria zadávání zakázek lze odkázat na bohaté zkušenosti v jednotlivých členských státech;

2.9 **však odmítá** závazky veřejných zadavatelů vyplývající ze zákona o zadávání veřejných zakázek, neboť mnoho regionů a obcí musí hospodařit s extrémně omezenými rozpočty. Namísto toho by finančně slabé obce měly být dostatečným způsobem informovány o výhodách udělování smluv na energeticky účinné projekty, aby se mohly samy rozhodnout mezi nejlevnější a nejlepší nabídkou (otázka 6);

2.10 **vítá** programy financování pro projekty energetické účinnosti. Pro regionální a místní úroveň by to však znamenalo, že finanční prostředky a podpory budou moci být poskytnuty na základě dobrovolnosti a podle příslušné rozpočtové situace (otázky 7 a 22);

2.11 **vyzývá** Komisi k zohledňování kritérií energetické účinnosti ve všech oblastech politik spadajících do působnosti EU. Komise by mohla určit energetickou účinnost za závazné kritérium při výběru projektů zejména v oblasti strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, v oblasti rozvoje venkova a v oblasti podporování výzkumu. To by bylo možné považovat i za nepřímý podnět pro místní a regionální úroveň (otázka 12);

2.12 **odmítá** rozšíření resp. zpřísnění směrnice EU o budovách dříve, než budou vyhodnoceny dopady uplatňování jejího současného znění. Před rozšířením směrnice musí být stanovena přiměřená lhůta na zhodnocení stávající směrnice o budovách (otázka 8);

2.13 **se vyslovuje** pro intenzivní propagační činnost na všech úrovních. Kampaně by měly brát zřetel na národní, regionální nebo místní úroveň a měly by být přednostně spuštěny k těm otázkám, u kterých má cílová skupina skutečně praktické alternativní možnosti jednání. Spolupráce mezi Evropskou komisí resp. jejími zástupci v členských státech a regionální a místní úrovní by zde byla velmi žádoucí (otázka 12);

2.14 **zdůrazňuje** potřebu informací a odborné přípravy, které by neměly být omezeny na odborníky z odvětví energie-

tiky, ale rozšířeny zejména na ty, kteří v energetické oblasti nepracují, např. architekti, stavební společnosti, projektanti nemovitostí, plánovači a řídicí pracovníci infrastruktury;

2.15 **se jasně vyslovuje** pro urychlené nasazení elektráren založených na kogeneraci. Kromě aktivního uplatňování směrnice o kogeneraci elektřiny a tepla je také nezbytné nutné budovat příslušný trh s teplem rychleji než dosud (otázka 13);

2.16 **podporuje** sanaci starších – neefektivních – systémů dálkového vytápění jako velmi významného přínosu ke zvyšování energetické účinnosti a vyzývá členské státy, aby na to uvolnily příslušné prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti;

2.17 **podporuje** výzvu Evropského parlamentu Komisi, aby vypracovala návrh právní úpravy pro trh s teplem a chladem. Pro místní úroveň je účinné hospodaření s využívanou tepelnou energií stejně důležité jako smysluplná řešení pro oblast chlazení. Zavádění klimatizačních zařízení vedlo v posledních letech k enormnímu zvýšení spotřeby elektrické energie v obdobích mimo topnou sezónu. Jelikož trh s teplem a chladem spadá díky své příslušnosti ke stavebním předpisům do působnosti místní úrovně, i zde se zdají být informační politika a poradenství důležité. Rozhodnutí na místní úrovni se mají činit ve prospěch větší energetické účinnosti. Inovační příklady z oblastí dálkového vytápění a chlazení jsou na internetu ke stažení pod shora uvedenými sbírkami příkladů osvědčených postupů;

2.18 **souhlasí s** decentralizovanou výrobou, kterou zelená kniha požaduje a podporuje, poukazuje však na skutečnost, že je třeba přesně uvážit poměr mezi kapacitou elektrárny a místní spotřebou. I zde by se mělo vsadit na kogeneraci elektřiny a tepla jako na obzvláště účinnou formu výroby. Vysoký stupeň energetické účinnosti lze zajistit především tehdy, nalezneme-li vyrobené teplo místní uplatnění;

2.19 **zdůrazňuje**, že i při výrobě energie z obnovitelných zdrojů se musí dbát na energetickou účinnost a na pokud možno šetrné zacházení s existujícími zdroji. Při výstavbě nových elektráren by se měla ve všech oblastech nejdříve optimalizovat spotřeba a teprve potom optimalizované spotřebě přizpůsobit zásobovací systém. Přitom je rovněž třeba vzít v úvahu a – podle jednotlivé národní právní situace – při zapojení příslušných orgánů samosprávy přezkoumat následující faktory: lokalitu, druh technologií, velikost zařízení a stupeň využití;

2.20 **odmítá** systém bílých (energetických) certifikátů, které dodavatele zavazují k zavádění úsporných opatření u konečného zákazníka. Existují obavy, že z makroekonomického

hlediska je zavedení a provoz dalšího obchodního systému dražší než dosažené úspory. Vedle vysoké administrativní náročnosti se i spravedlivé přidělování jeví ještě obtížnější než u obchodování s emisemi (otázka 15);

2.21 **požaduje** další investice do rozšíření městské hromadné dopravy a železniční infrastruktury. Jen pokud budou existovat rozumné alternativy k osobní automobilové dopravě, lze z dlouhodobého hlediska očekávat její pokles. **Vítá** v této souvislosti přihlášení se obcí a regionů k sebeurčení při poskytování těchto služeb veřejného zájmu, které je obsažené v návrhu nařízení Evropské komise o veřejných službách v osobní dopravě na železnici a silnicích, čímž se uznává role orgánů místní a regionální samosprávy při zajišťování městské hromadné dopravy;

2.22 **vyzývá** Komisi, aby průmyslu připomenula jeho povinnosti a pomocí různých opatření ovlivnila snížení spotřebitelských cen u energeticky účinných přístrojů a technologií pro obnovitelné formy energie, **a připojuje se k názoru** Evropského parlamentu, že v oblasti jednotlivých technologií bylo v posledních letech dosaženo impozantního snížení nákladů, ale že je třeba dalšího snižování nákladů, aby byla opatření ke zvýšení energetické účinnosti pro širokou veřejnost atraktivnější;

2.23 **si uvědomuje povinnost** EU vyjednat u WTO vzhledem k existenci srovnatelně vysokých ekologických standardů v Evropě celní nebo jiné výhody pro energeticky účinné výrobky.

V Bruselu dne 16. února 2006.

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE

**Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise Radě o evropských politikách týkajících se mládeže
Řešení problémů mladých lidí v Evropě – provádění Evropského paktu pro mládež a podpora
aktivního občanství**

(2006/C 192/04)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na „sdělení Komise Radě o evropských politikách týkajících se mládeže. Řešení problémů mladých lidí v Evropě – provádění Evropského paktu pro mládež a podpora aktivního občanství“ (KOM(2005) 206 v konečném znění);

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 30. května 2005 konzultovat toto téma s Výborem regionů podle čl. 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na rozhodnutí předsedy Výboru regionů ze dne 25. července 2005 pověřit Komisi pro kulturu a vzdělávání, aby vypracovala stanovisko k tomuto tématu;

s ohledem na „Evropský pakt mládeže“ (závěry předsednictví Evropské rady v Bruselu ve dnech 22. a 23. června 2005 – 7619/05 příloha 1);

s ohledem na své stanovisko k Návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady – Vytvoření programu „Mládež v akci“ pro období 2007-2013 ⁽¹⁾ (CdR 270/2004 fin) ⁽²⁾;

s ohledem na své stanovisko ke sdělení Komise Radě o sledování Bílé knihy

⁽¹⁾ KOM (2004) 471 v konečném znění.

⁽²⁾ Úř. věst. C 71, 22.3.2005, s. 34.